

27.12.1979

1

Opastinsilta
Semaforbron 7

00520 HELSINKI
HELSINGFORS 52

Puhelin 1511
Telefon

Työeläkelaitoksille

VALTION HALTUUN OTETTUJEN YKSITYISTEN YHTEISÖJEN JA LAITOSTEN SEKÄ
KOKONAISPALKKAUKSEEN SIIRRETTYJEN SPORTTELIVIRKAMIESTEN PALVELUKSES-
SA OLLEIDEN HENKILÖIDEN ELÄKETURVA

Tasavallan presidentin esittelyssä 14.12.1979 vahvistettiin lait valtion eläkelain ja valtion perhe-eläkelain 5 §:n muuttamisesta.

Sanottujen lakien mukaan mm. valtion haltuun otettujen yksityisten yhteisöjen ja laitosten sekä kokonaispalkkaukseen siirrettyjen sporttelivirkamiesten palveluksessa oltu aika luetaan hyväksi valtion eläkettä varten.

Kaksinkertaisen eläkeoikeuden syntymisen estämiseksi vähennetään valtion eläkelain tai valtion perhe-eläkelain mukaisesta eläkkeestä se eläke tai perhe-eläke, joka työntekijäin eläkelain mukaan tulee kyseiseltä palvelusajalta.

Muutokset tulevat voimaan 1.1.1980. Uusia säännöksiä sovelletaan valtion eläkelain voimassaoloaikana eli 31 päivän joulukuuta 1966 jälkeen sattuneisiin eläketapahtumiin perustuviin eläkkeisiin. Eläkeaikana otetaan huomioon myös ennen lain voimaantuloa kulunut palvelusaika.

Liitteenä on asiaa koskeva hallituksen esitys. Lait hyväksyttiin esityksen mukaisina.

ELÄKETURVAKESKUS

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi valtion eläkelain ja valtion perhe-eläkelain 5 §:n muuttamisesta.

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.

Valtion eläkelakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että valtion haltuun otettujen yksityisten yhteisöjen ja laitosten sekä kokonaispalkkaukseen siirrettyjen sporttelivirkamiesten palveluksessa oltu aika luetaan hyväksi valtion eläkettä varten. Edellytyksenä olisi, että henkilö on valtion haltuun ottamisen tai kokonaispalkkaukseen siirtämisen hetkellä ollut mainitunlaisessa palveluksessa ja välittömästi sen jälkeen siirtynyt valtion palvelukseen. Jotta näissä tapauksissa ei saman palvelusajan perusteella syntyisi oikeutta kaksinkertaiseen eläkkeeseen, ehdotetaan samalla, että valtion eläkelain tai valtion perhe-eläkelain mukaisesta eläkkeestä vähennetään se eläke tai perhe-eläke, joka työntekijäin eläkelain mukaan tulee kyseiseltä palvelusajalta.

Esityksessä ehdotetaan myös, että valtion palveluksesta myönnettävää eläkettä varten luettaisiin eläkeajaksi se aika, jonka valtion palveluksessa olevan henkilön työ tai virantointimus on ollut keskeytyneenä sen vuoksi, että hän on toiminut sellaisessa hallitusten välisessä kansainvälisessä järjestössä tai yhteistyöelimsessä, johon Suomi on virallisesti liittynyt. Samalta ajalta tulevan kaksinkertaisen eläkkeen estämiseksi ehdotetaan tässäkin tapauksessa, että valtion eläkkeestä vähennettäisiin eräin edellytyksin järjestön tai yhteistyöelimen suorittama eläke siltä osin kuin se perustuu samaan aikaan kuin valtion eläke.

Muutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan niin pian kuin eduskunta on ne hyväksynyt.

YLEISPERUSTELUT.

1. Nykyinen tilanne.

Uuden eläkelainsäädännön mukaan, joka perustuu työntekijäin eläkelakiin (395/61) ja johon myös valtion eläkelaki (280/66) kuuluu, eläketurva on jatkuva ja säilyy työnantajan vaihdoksista riippumatta. Eri työnantajat vastaavat työntekijän eläketurvasta periaatteessa palvelusaikojen suhteessa, minkä vuoksi ei ole yleensä tarvetta siihen, että viimeisen työnantajan olisi luettava hyväksi eläkettä varten aikaisempien työnantajien palveluksessa palveltua aikaa.

Edellä selostetun periaatteen mukaisesti on valtion eläkelaisissa säädetty, että eläkeajaksi sen mukaista eläkettä varten ei lueta aikaa sellaisessa palveluksessa, joka on luettava edunsaajan hyväksi muun lain mukaista eläkettä varten. Eräiden yksityisten korkeakoulujen ja oppilaitosten sekä eräiden muiden laitosten valtiollistamista koskevissa erityislaeissa on kuitenkin säädetty, että näiden koulujen ja laitosten palveluksesta niiden valtiollistamisen yhteydessä valtion palvelukseen siirtyneille henkilöille luetaan eläkeajaksi myös valtion eläkelain mukaista eläkettä varten se aika, jonka nämä henkilöt ovat olleet yksityisenä toimineen koulun tai laitoksen palveluksessa, vaikka tämä aika on luettava hyväksi myös työntekijäin eläkelain mukaista eläkettä varten. Jotta näissä tapauksissa ei kuitenkaan syntyisi oikeutta saman palvelusajan perusteella sekä työntekijäin eläkelain että valtion eläkelain mukaiseen eläkkeeseen, on samalla yleensä säädetty, että se eläke tai perhe-eläke, joka tulee kyseiseltä palvelusajalta työntekijäin eläkelain mukaan ja jonka yksityinen eläkelaitos erikseen maksaa eläkkeensaajalle, vähennetään valtion eläkelain mukaisesta eläkkeestä.

Valtion virkamiehiä palvelee yhä enemmän kansainvälisissä järjestöissä lyhyissä määräaikaisissa tai pysyväisluonteisemmissa työsuhteissa. Tämän suuntaisen kehityksen voidaan perustellusti katsoa olevan myös valtion edun mukaista, koska järjestöjen palveluksessa hankittu kokemus osoittautuu nykyisin valtionhallinnon eri aloilla ja tasoilla merkittäväksi avuksi. Periaatteena tulisikin olla mahdollisimman myönteinen suhtautuminen valtion palveluksessa olevien osallistumiseen kansainvälisten järjestöjen toimintaan. Tämän periaatteen tulisi ilmetä myös palvelussuhteen ehdoissa, joista erään tärkeän osan muodostavat eläke-edut.

Valtion eläkelain mukaan palkattomasta virantoimituksen tai työn keskeytymisajasta luetaan eläkkeeseen oikeuttavaksi palvelusajaksi eli eläkeajaksi yleensä vain yksi kuukausi. Jos palkattomuuden syynä on kuitenkin ollut jokin laissa luetelluista syistä, virantoimituksen tai työn keskeytysaika luetaan eläkeajaksi kokonaan. Tällainen syy on muun muassa toiminta Yhdistyneissä Kansakunnissa (YK) tai sellaisessa kansainvälisessä kehitysyhteistyötehtävässä, jossa Suomi on mukana. Tällaisesta toiminnasta aiheutunut virantoimituksen tai työn keskeytys luetaan eläkeajaksi, paitsi valtion palveluksesta myönnettävää eläkettä varten, myös niille, joilla on oikeus eläkkeeseen soveltuvin osin samojen säännösten mukaan kuin valtion palveluksessa olevilla, muun muassa evankelisluterilaisen kirkon ja sen seurakunnan, lakisääteistä valtionapua saavien laitosten ja Suomen Pankin palveluksessa oleville.

2. Ehdotetut muutokset.

Se, että valtiollistamislakeihin sisältyy eläkeajan lukemisesta edellä selostetun sisältöisiä säännöksiä, osoittaa, että palvelusta kyseisissä yksityisissä yhteisöissä tai laitoksissa pidetään samanveroisena kuin vastaavien tehtävien hoitamista palvelussuhteessa valtioon. Tämän periaatteen mukaisesti olisi valtion haltuun siirtyvien yhteisöjen ja laitosten henkilökunnan eläketurva järjestettävä vastaisuudessakin. Yhdenmukaisen menettelyn turvaamiseksi kaikissa valtiollistamistapauksissa säännökset olisi kuitenkin sisällytettävä valtion eläkelakiin ja valtion perhe-eläkelakiin, eikä, kuten tähän saakka, erikseen jokaista tapausta koskevaan erityislainsäädäntöön.

Kysymys valtion niin sanottujen sporttelivirkamiesten palveluksessa olleiden henkilöiden

oikeudesta lukea tämä palvelus eläkeajaksi valtion eläkelain mukaan on periaatteessa samanlainen kuin vastaava kysymys palvelusta edellä tarkoitetuissa yhteisöissä tai laitoksissa. Sporttelijärjestelmä on ollut eräs tapa järjestää sporttelivirkamiesten viran hoitoon liittyvien kanslia- ja muiden vastaavien töiden suorittaminen. Näiden valtion tehtäväpiiriin kuuluvien tehtävien luonne ei mitenkään muutu silloin, kun sporttelivirkamies siirretään kokonaispalkkaukseen ja hänen virkansa hoitamisessa tarvittava muu henkilökunta otetaan valtion palvelukseen. On perusteltua, että tämä henkilökunta valtion palvelukseen siirryttyään saa lukea valtiolta tulevaa eläkettä varten hyväkseen myös sporttelivirkamiehen palveluksessa palvelun ajan. Tällaista henkilökuntaa ovat muun muassa kokonaispalkkaukseen siirrettyjen katsastusmiesten, henkikirjoittajien, kihlakunnantuomarien ja maanmittausinsinöörien palveluksessa olleet.

Valtion eläkelain mukaan luetaan eläkeajaksi muun muassa sellainen virantoimituksen tai työn keskeytys, jonka aikana henkilö on toiminut YK:ssa tai kansainvälisessä kehitysyhteistyössä, jossa Suomi on mukana. Esityksessä ehdotetaan, että eläkeajaksi luettaisiin virantoimituksen tai työn keskeytys silloinkin, kun henkilö on toiminut muussa sellaisessa hallitusten välisessä kansainvälisessä järjestössä tai yhteistyöelimessä, johon Suomi on virallisesti liittynyt.

YK:lta tai kansainvälisestä kehitysyhteistyötehtävästä mahdollisesti tulevaa eläkettä ei ole säädetty vähennettäväksi samalta ajalta tulevasta valtion eläkelain tai valtion perhe-eläkelain mukaisesta eläkkeestä, eikä sitä oteta huomioon näiden eläkkeiden yhteensovitukseen. Koska YK:n ja sen erityisjärjestöjen sekä useiden muiden kansainvälisten järjestöjen palvelukseen liittyy oma eläketurva, on kohtuullista, että kansainväliseltä järjestöltä tai yhteistyöelimeltä tahi kehitysyhteistyötehtävästä tuleva eläke samalta ajalta tulevan kaksinkertaisen eläkkeen estämiseksi vähennetään eräin edellytyksin samalta ajalta tulevasta valtion eläkelain tai valtion perhe-eläkelain mukaisesta eläkkeestä.

3. Asian valmistelu.

Esitys perustuu valtiovarainministeriön asettaman toimikunnan mietinnössä (Eläkeaikatoimikunnan mietintö; komiteamietintö 1975: 38) ja ulkoasiainministeriön asettaman toimi-

kunnan mietinnössä (Kansainvälisissä järjestöissä palvelevien valtion virkamiesten palvelusuhdetoimikunnan mietintö; komiteamietintö 1975: 127) esitettyihin ehdotuksiin ja on eräin vähäisin poikkeuksin niiden mukainen.

4. Esityksen taloudelliset vaikutukset.

Autorekisterikeskuksesta saatujen tietojen mukaan sen palvelukseen siirtyi katsastustoiminnan uudelleen järjestämisen yhteydessä 1 päivänä maaliskuuta 1968 katsastusmiesten palveluksesta 75 henkilöä, joista 31 päivänä joulukuuta 1978 on 42 henkilöä edelleen ollut autorekisterikeskuksen palveluksessa.

Henkikirjoittajat siirrettiin kokonaispalkkaukseen 1 päivänä tammikuuta 1971. Henkikirjoittajia oli tällöin 52, ja kullakin heistä oli palveluksessaan 1—4 toimistoapulaista. Näistä noin kolmannes oli osapäivätoimisia. Valtion palvelukseen siirtyi arviolta 140 toimistoapulaista.

Kokonaispalkkaukseen siirtyminen tuomiokunnissa jatkuu. Uuteen palkkausjärjestelmään on 1 päivänä maaliskuuta 1979 tai sitä ennen siirtynyt 51 tuomiokuntaa. Näissä on noin 160 sellaista henkilöä, jotka ovat olleet kihlakunnan tuomarin palveluksessa. Niissä 18 kihlakunnassa, joissa ei 1 päivänä maaliskuuta 1979 tai sitä ennen ole siirrytty kokonaispalkkaukseen, on kansliahenkilökuntaa noin 30 henkilöä.

Edellä mainittujen ja niihin rinnastettavien henkilöryhmien osalta ehdotusten toteuttamisen aiheuttamien kustannusten selvittäminen edellyttäisi tietoja muun muassa tässä esityksessä tarkoitettusta yksityisestä palveluksesta,

valtion palvelukseen siirtyneiden ja siirtyvien lukumäärästä, ikä- ja palkkajakautumasta sekä yksityisen palveluksen kestosta. Kun ei ole katsottu tarkoituksenmukaiseksi ryhtyä näiden tietojen hankintaan, ei kustannuksista voida esittää tarkempaa arviota. Valtion eläkemenojen lisäys ei kuitenkaan olisi merkittävä, koska valtion eläkelain ja perhe-eläkelain mukaisesta eläkkeestä tulisi ehdotuksen mukaan vähennettäväksi samaan palvelusaikaan kohdistuva työntekijäin eläkelain mukainen eläke.

Ehdotus kansainvälisissä järjestöissä palvelun ajan lukemisesta eläkeajaksi aiheuttaisi toteutettuna valtion eläkemenojen kasvua, jonka määrä riippuisi järjestöissä virkavapauden turvin toimivien lukumäärästä ja toiminta-ajan pituudesta. Ulkoministeriössä pidettävän tilaston mukaan esimerkiksi vuoden 1974 aikana on lähinnä YK:n ja sen erityisjärjestöjen kenttä- ja sihteeristötehtävissä toiminut 232 suomalaista. Kun kansainvälisissä järjestöissä palvelevista suomalaisista lienee yli puolet yksityisen sektorin palveluksesta lähteneitä, ei tämänkään ehdotuksen taloudellinen merkitys valtiolle olisi huomattava.

Valtion eläkemenojen vähentymistä puolestaan merkitsisi kansainvälisen järjestön suorittaman eläkkeen vähentäminen samalta ajalta tulevasta valtion eläkkeestä niissä tapauksissa, joissa palvelus on tapahtunut Yhdistyneissä Kansakunnissa tai sellaisessa kansainvälisessä kehitysyhteistyötehtävässä, jossa Suomi on mukana, koska tätä varten myönnetty virkavapaus luetaan jo voimassa olevan lain mukaan eläkeajaksi valtion eläkettä varten. Vähennettäväksi tulisivat kuitenkin vain lainmuutoksen voimaantulon jälkeen alkaneeseen palvelukseen perustuvat eläkkeet.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.

1. Lakien perustelut.

1.1. Valtion eläkelaki.

5 §. Eläkeajan lukemista koskevan 5 §:n 5 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset siitä, että eläkeajaksi luetaan aika valtion haltuun otetun yksityisen laitoksen tai yhteisön palveluksessa taikka sellaisen viran haltijan palveluksessa, joka on saanut osan työansiostaan maksuvelvollisilta periminään maksuina tai lu-

nastuksina. Edellytyksenä olisi kuitenkin, samoin kuin aikaisempia valtiollistamistapauksia koskevissa erityislaeissa, että henkilö on ollut yhteisön tai laitoksen palveluksessa silloin, kun yhteisö tai laitos on otettu valtion haltuun, tai sporttelivirkamiehen palveluksessa tämän viran hoitamiseen kuuluvassa tehtävässä silloin, kun virka on siirretty kokonaispalkkaukseen, ja että hän välittömästi on siirtynyt valtion palvelukseen. Edellä esitettyä ehdotetaan sovellettavaksi myös silloin, kun henkilö yhteisön tai laitoksen

osan siirtyessä valtion haltuun on siirtynyt sen mukana valtion palvelukseen.

Pykälän 8 momentissa oleva viittaus 4 momenttiin on korjattava viittaukseksi 5 momenttiin, koska aikaisempi 4 momentti on siirretty 5 momentiksi 1 päivänä maaliskuuta 1979 voimaan tulleella lailla (215/79).

6 §. Koska ehdotuksen mukaan sama yksityisessä palveluksessa oltu aika voitaisiin lukea eläkeajaksi sekä valtion eläkelain että työntekijäin eläkelain mukaan, olisi myös muutettava 6 §:n 1 momentin 1 kohta, joka nykyisellään estää tällaisen kaksinkertaisen eläkeajan lukemisen.

Ehdotuksen mukaan eläkeajaksi luettaisiin myös sellainen aika, jonka työ tai virantoimitus palveluksen jatkuessa on ollut keskeytyneenä yhdenjaksoisesti enemmän kuin 30 päivää, vaikka siltä ajalta ei ole suoritettu palkkaa, jos palkattomuuden syynä on ollut toiminta YK:n erityisjärjestössä tai muussa sellaisessa hallitusten välisessä kansainvälisessä järjestössä tai yhteistyöelämässä, johon Suomi on virallisesti liittynyt.

10 §. Yksityisen yhteisön tai laitoksen taikka sporttelivirkamiehen palveluksessa olleilla henkilöillä on tämän palveluksensa perusteella oikeus työntekijäin eläkelain mukaiseen eläkkeeseen. Kun nyt tämä sama aika ehdotuksen mukaan voisi tulla luettavaksi eläkeajaksi myös valtion eläkelain mukaista eläkettä varten, ehdotetaan kaksinkertaisen eläkeoikeuden syntyminen estämiseksi, että 10 §:n 4 momenttiin lisättäisiin säännös, joka vastaisi siihen nykyisin sisältyvää säännöstä lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain mukaisen, valtiolta saatuun työansioon perustuvan eläkkeen vähentämisestä valtion eläkelain mukaisesta eläkkeestä. Tämän vähennyssäännön mukaan työntekijäin eläkelain nojalla tuleva eläke olisi, samoin kuin vastaavanlaisessa tilanteessa nykyisin lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain mukainen eläke, ensisijainen, koska se perustuu suoritettuihin vakuutusmaksuihin ja asianomaiselle syntyneeseen oikeuteen saada niin sanottu vapaakirja-eläke.

Kansainvälisten järjestöjen palvelukseen liittyvä tavallisesti oma eläketurva. Esimerkiksi YK:n ja sen erityisjärjestöjen palveluksessa olevien eläketurva on järjestetty eläkerahastointiperiaatteen mukaisesti. Rahaston jäsenyys on pakollinen alle 60-vuotiaille. Jäsen itse maksaa rahastoon eläkevakuutusmaksuna seitsemän

prosenttia palkastaan ja järjestö 14 prosenttia. Jos eläkkeeseen oikeuttavaa palvelusta on vähemmän kuin viisi vuotta, maksetaan jäsenelle hänen erotessaan palveluksesta muun syyn kuin työkyvyttömyyden takia kertakorvauksena vain hänen rahastolle maksamansa eläkevakuutusmaksut korkoineen. Kaksinkertaisen eläkkeen estämiseksi ehdotetaan, että samalta ajalta tulevasta valtion eläkelain mukaisesta eläkkeestä vähennetään kansainvälisen järjestön tai yhteistyöelimen maksama eläke siltä osin kuin se perustuu muihin kuin asianomaiselta itseltään perittyihin maksuihin. Esimerkiksi YK:n maksamasta eläkkeestä tulisi täten vähennettäväksi kaksi kolmasosaa, koska asianomainen itse maksaa eläkevakuutusmaksusta yhden kolmasosan.

1.2. Valtion perhe-eläkelaki.

5 §. Ehdotetut lisäykset 5 §:n 2 momenttiin vastaavat valtion eläkelain 10 §:n 4 momenttiin ehdotettuja lisäyksiä. Tarkoituksena on estää kaksinkertaisen perhe-eläkeoikeuden syntyminen samalta palvelusajalta.

2. Voimaantulo- ja soveltamissäännökset.

Jotteivät eri aikoina eläkkeelle siirtyneet henkilöt joutuisi keskenään erilaiseen asemaan, ehdotettuja uusia säännöksiä tulisi soveltaa myös jo ennen lain voimaantuloa sattuneisiin eläketapahtumiin eli siis sellaisissa tapauksissa, joissa valtion eläkelain mukainen eläke on jo myönnetty ja joissa nyt ehdotettavien säännösten mukaan olisi ollut luettava eläkeajaksi myös muita kuin eläkepääatöksessä mainittuja aikoja. Käytännön syistä ehdotetaan, että lain soveltaminen ulotettaisiin valtion eläkelain voimassaoloaikana eli aikaisintaan 1 päivänä tammikuuta 1967 sattuneisiin eläketapahtumiin perustuviin eläkkeisiin. Soveltamissäännöksissä ehdotetaan kuitenkin säädettäväksi, ettei ennen lainmuutoksen voimaantuloa alkaneeseen toimintaan YK:ssa tai kansainvälisessä kehitysyhteistyötehtävässä perustuva eläke vähentäisi valtion eläkelain mukaista eläkettä. Laskettaessa uusissa säännöksissä tarkoitettuja palvelusaikoja ehdotetaan otettavaksi huomioon myös ennen lain voimaantuloa ja myös ennen valtion eläkelain voimaantuloa kulunut palvelusaika.

Lisätujen huomioon ottamiseksi jo myönne-
tyissä eläkkeissä ehdotetaan säädettäväksi, että
lainvoimaisesti ratkaistu eläkeasia voidaan hake-
muksesta ottaa uudelleen käsiteltäväksi.

Niille henkilöille, joita ehdotetut muutokset
koskevat, on saatettu myöntää valtion varoista
ylimääräinen eläke, ja tätä myönnettäessä on
ehkä otettu huomioon palvelusaika, joka ehdo-
tettujen uusien säännösten mukaan olisi otet-
tava huomioon tällaiselle henkilölle myönnettä-
vässä vakinaisessa eläkkeessä. Jotta kyseisiä
palvelusaikoja ei luettaisi saman henkilön hy-
väksi kahteen kertaan eli ennestään myönne-
tyssä ylimääräisessä eläkkeessä ja ehdotettujen
uusien säännösten mukaisessa vakinaisessa eläk-

keessä, ehdotetaan säädettäväksi, että tällaises-
sa tapauksessa valtiokonttorilla on oikeus ot-
taa ylimääräisen eläkkeen saamista koskeva
asia uudelleen käsiteltäväksi sekä ottaen hu-
mioon ehdotettujen uusien säännösten mukaan
tuleva etuus muuttaa tai kokonaan peruuttaa
ylimääräistä eläkettä koskeva päätös. Tätä vas-
taava säännös sisältyy esimerkiksi valtion perhe-
eläkelain voimaanpanolain (775/68) 5 §:n 7
momenttiin.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Edus-
kunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdot-
ukset:

1.

Laki

valtion eläkelain muuttamisesta.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 20 päivänä toukokuuta 1966 annetun valtion
eläkelain 5 §:n 5 ja 8 momentti, 6 §:n 1 momentti ja 10 §:n 4 momentti,
sellaisina kuin ne ovat, 10 §:n 4 momentti 10 päivänä joulukuuta 1971 annetussa laissa
(851/71), 6 §:n 1 momentti 16 päivänä kesäkuuta 1978 annetussa laissa (498/78) sekä 5
§:n 5 ja 8 momentti 23 päivänä helmikuuta 1979 annetussa laissa (215/79), näin kuuluviksi:

5 §.

Eläkeajaksi luetaan niin ikään vähintään kuu-
kauden yhdenjaksoisena jatkunut:

1) aika, jonka edunsaaja 23 vuotta täytet-
tyään on ollut muussa kuin valtion tehtävässä,
mikäli siihen, sen mukaan kuin erikseen on sää-
detty, liittyy oikeus valtion varoista suoritet-
tavaan vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työttö-
myyseläkkeeseen;

2) aika, jonka edunsaaja 23 vuotta täytet-
tyään on ollut valtion haltuun kokonaan tai
osaksi otetun yksityisen yhteisön tai laitoksen
palveluksessa, jos hän on ollut sanotunlaisen
yhteisön tai laitoksen palveluksessa silloin, kun
yhteisö tai laitos taikka sen osa on otettu valtion
haltuun, ja välittömästi sen mukana siirtynyt
valtion palvelukseen; ja

3) aika, jonka edunsaaja 23 vuotta täytet-
tyään on ollut sellaisen viranhaltijan palveluk-
sessa, joka on saanut osan työansioistaan maksu-
velvollisilta periminään maksuina tai lunastuk-
sina, tämän viran hoitamiseen kuuluvassa teh-
tävässä, jos edunsaaja on ollut sanotunlaisen

viranhaltijan palveluksessa tämän viran hoita-
miseen kuuluvassa tehtävässä silloin, kun virka
on siirretty kokonaispalkkaukseen, ja välittö-
mästi siirtynyt valtion palvelukseen.

Valtioneuvosto voi yksityistapauksissa val-
tion edun vaatiessa määrätä, että eläkeajaksi
luetaan kokonaan tai osaksi aika 23 ikävu-
den täyttämisen jälkeen muussakin kuin 1 ja
5 momentissa mainitussa palveluksessa tai teh-
tävässä.

6 §.

Eläkeajaksi ei kuitenkaan lueta:

1) aikaa palveluksessa, jos aika tässä palve-
luksessa on luettava edunsaajan hyväksi eläket-
tä varten muun lain nojalla, paitsi jos kysymyk-
sessä on 5 §:n 5 momentin 2 tai 3 kohdassa
tarkoitettu palvelusaika;

2) aikaa, jonka edunsaaja on ollut lakkautus-
palkalla, jos häneltä sinä aikana lain nojalla
on pidätetty lakkautuspalkka kokonaan tai
osaksi; sekä

3) aikaa, jonka työ tai virantoimitus palveluksen jatkuessa on ollut keskeytyneenä yhdenjaksoisesti enemmän kuin 30 päivää, ellei siltä ajalta ole suoritettu palkkaa eikä palkattomuuden syynä ole ollut:

a) kansanedustajan tehtävä tai julkinen tehtävä, josta ei ole lupa kieltäytyä, taikka valtioneuvoston jäsenyys;

b) asevelvollisuuden suorittaminen asevelvollisuuslain nojalla;

c) toiminta Yhdistyneissä Kansakunnissa, sen erityisjärjestössä tai muussa sellaisessa hallitusten välisessä kansainvälisessä järjestössä tai yhteistyöelimessä, johon Suomi on virallisesti liittynyt, taikka sellaisessa kansainvälisessä kehitysyhteistyötehtävässä, jossa Suomi on mukana;

d) 5 §:n 2 momenttia soveltaen myönnetyn työkyvyttömyys- tai työttömyyseläkkeen suorittaminen; taikka

e) sairausvakuutuslain 21 ja 23 §:ään perustuen myönnetty virkavapaus tai loma siltä osin kuin sairausvakuutuslain mukaan tuleva äitiysraha kohdistuu siihen.

10 §.

Eläke saa olla enintään 66 prosenttia 7 §:n mukaisesta eläkkeen perusteena olevasta palkasta. Jos edunsaajalla tämän lain mukaista eläkettä varten huomioon otetun palveluksen perusteella on oikeus eläkkeeseen myös lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain nojalla tai jos hänellä 5 §:n 5 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitetun palveluksen perusteella on oikeus eläkkeeseen myös työntekijäin eläkelain nojalla taikka jos hänellä 6 §:n 1 momentin 3 kohdan c alakohdassa tarkoitetun toiminnan perusteella on oikeus eläkkeeseen kansainväliseltä järjestöltä tai yhteistyöelimeltä tai kehitysyhteistyötehtävästä vähintään viisi vuotta kestäneen toiminnan perusteella, tämän lain mukaisesta eläkkeestä vähennetään lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain mukainen eläke siltä osin

kuin se perustuu valtion palveluksesta saatuun ansioon, työntekijäin eläkelain mukainen eläke siltä osin kuin se perustuu samaan palvelusaikaan kuin tämän lain mukainen eläke ja kansainväliseltä järjestöltä tai yhteistyöelimeltä tai kehitysyhteistyötehtävästä tuleva eläke siltä osin kuin se perustuu muihin kuin edunsaajalta perittyihin maksuihin ja samaan palvelusaikaan kuin tämän lain mukainen eläke. Tällöin ei oteta huomioon lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain eikä työntekijäin eläkelain mukaisesta eläkkeestä muiden eläkkeiden ja korvausten johdosta tehtävää vähennystä. Eläkkeen enimmäismäärästä on muutoin voimassa mitä jäljempänä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 19 .

Tätä lakia sovellettaessa otetaan huomioon eläkeaikana myös ennen lain voimaantuloa kulunut aika, ja lakia sovelletaan myös ennen lain voimaantuloa mutta 31 päivän joulukuuta 1966 jälkeen sattuneeseen eläketapahtumaan perustuvaan eläkkeeseen. Jos eläkejaksi luetaan aika, jonka edunsaaja 6 §:n 1 momentin 3 kohdan c alakohdassa tarkoitetulla tavalla on toiminut Yhdistyneissä Kansakunnissa tai sellaisessa kansainvälisessä kehitysyhteistyötehtävässä, jossa Suomi on mukana, tällaiseen toimintaan perustuvaa eläkettä ei kuitenkaan vähennetä 10 §:n 4 momentissa säädetyllä tavalla, jos toiminta on alkanut ennen tämän lain voimaantuloa.

Eläkeasian, joka on ratkaistu lainvoimaisella päätöksellä ja joka koskee 2 momentissa tarkoitettua eläketapahtumaa, käsittelee valtiokonttori edunsaajan hakemuksesta uudelleen.

Jos edunsaaja tämän lain voimaan tullessa saa hänelle myönnettyä ylimääräistä eläkettä, valtiokonttorilla on oikeus ottaa ylimääräisen eläkkeen saamista koskeva asia uudelleen käsiteltäväksi sekä, ottaen huomioon edunsaajalle tämän lain nojalla tuleva etuus, muuttaa tai kokonaan peruuttaa ylimääräistä eläkettä koskeva päätös.

2.

Laki

valtion perhe-eläkelain 5 §:n muuttamisesta.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 31 päivänä joulukuuta 1968 annetun valtion perhe-eläkelain (774/68) 5 §:n 2 momentti näin kuuluvaksi:

5 §.

Tämän lain mukaisesta perhe-eläkkeestä vähennetään edunsaajille edunjättäjän jälkeen lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain tai työntekijäin eläkelain nojalla taikka valtion eläkelain 6 §:n 1 momentin 3 kohdan c alakohdassa tarkoitetun toiminnan perusteella kansainväliseltä järjestöltä tai yhteistyöelimeltä tai kehitysyhteistyötehtävästä tuleva perhe-eläke siltä osin kuin se vastaa sitä osaa edunjättäjälle lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain tai työntekijäin eläkelain nojalla taikka kansainväliseltä järjestöltä tai yhteistyöelimeltä tai kehitysyhteistyötehtävästä tulevasta eläkkeestä, joka valtion eläkelain 10 §:n 4 momentin mukaan on vähennettävä edunjättäjän eläkkeestä. Tällöin ei oteta huomioon lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain eikä työntekijäin eläkelain mukaisesta perhe-eläkkeestä muiden eläkkeiden ja korvausten johdosta tehtävää vähennystä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 19 .

Jos edunjättäjä on kuollut ennen tämän lain voimaantuloa ja jos häneen olisi ollut sovellettava valtion eläkelain muuttamisesta annettua lakia (/), perhe-eläke tällaisen edunjättäjän jälkeen myönnetään tai jo lainvoimaisella päätöksellä ratkaistu perhe-eläkeasia käsitellään hakemuksesta uudelleen ottamalla huomioon edellä mainitun valtion eläkelain muuttamisesta annetun lain säännökset.

Jos edunsaaja tämän lain voimaan tullessa saa hänelle edunjättäjän jälkeen myönnettyä ylimääräistä eläkettä, valtiokonttorilla on oikeus ottaa ylimääräisen eläkkeen saamista koskeva asia uudelleen käsiteltäväksi sekä ottaen huomioon edunsaajalle valtion perhe-eläkelain nojalla tuleva etuus, muuttaa tai kokonaan peruuttaa ylimääräistä eläkettä koskeva päätös.

Helsingissä 21 päivänä syyskuuta 1979.

Tasavallan Presidentti

URHO KEKKONEN

Ministeri Pirkko Työläjärvi

1.

Laki

valtion eläkelain muuttamisesta.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 20 päivänä toukokuuta 1966 annetun valtion eläkelain 5 §:n 5 ja 8 momentti, 6 §:n 1 momentti ja 10 §:n 4 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 10 §:n 4 momentti 10 päivältä joulukuuta 1971 annetussa laissa (851/71), 6 §:n 1 momentti 16 päivältä kesäkuuta 1978 annetussa laissa (498/78) sekä 5 §:n 5 ja 8 momentti 23 päivänä helmikuuta 1979 annetussa laissa (215/79), näin kuuluviksi:

Voimassa oleva laki.

Ehdotus.

5 §.

5 §.

Eläkeajaksi luetaan niin ikään aika, jonka edunsaaja 23 vuotta täyttyään on ollut muussa kuin valtion tehtävässä, mikäli siihen sen mukaan kuin erikseen on säädetty, liittyy oikeus valtion varoista suoritettavaan vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeeseen.

Eläkeajaksi luetaan niin ikään *vähintään kauden yhdenjaksoisena jatkunut:*

1) aika, jonka edunsaaja 23 vuotta täyttyään on ollut muussa kuin valtion tehtävässä, mikäli siihen, sen mukaan kuin erikseen on säädetty, liittyy oikeus valtion varoista suoritettavaan vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeeseen;

2) aika, jonka edunsaaja 23 vuotta täyttyään on ollut valtion haltuun kokonaan tai osaksi otetun yksityisen yhteisön tai laitoksen palveluksessa, jos hän on ollut sanotunlaisen yhteisön tai laitoksen palveluksessa silloin, kun yhteisö tai laitos taikka sen osa on otettu valtion haltuun, ja välittömästi sen mukana siirtynyt valtion palvelukseen; ja

3) aika, jonka edunsaaja 23 vuotta täyttyään on ollut sellaisen viranhaltijan palveluksessa, joka on saanut osan työansioistaan maksuvelvollisilta periminään maksuina tai lunastuksina, tämän viran hoitamiseen kuuluvassa tehtävässä, jos edunsaaja on ollut sanotunlaisen viranhaltijan palveluksessa tämän viran hoitamiseen kuuluvassa tehtävässä silloin, kun virka on siirretty kokonaispalkkaukseen, ja välittömästi siirtynyt valtion palvelukseen.

Valtioneuvosto voi yksityistapauksissa valtion edun vaatiessa määrätä, että eläkeajaksi luetaan kokonaan tai osaksi aika 23 ikävuoden täyttämisen jälkeen muussakin kuin 1 ja 4 momentissa mainitussa palveluksessa tai tehtävässä.

Valtioneuvosto voi yksityistapauksissa valtion edun vaatiessa määrätä, että eläkeajaksi luetaan kokonaan tai osaksi aika 23 ikävuoden täyttämisen jälkeen muussakin kuin 1 ja 5 momentissa mainitussa palveluksessa tai tehtävässä.

Voimassa oleva laki.

6 §.

Eläkeajaksi ei kuitenkaan lueta, *sen estämättä, mitä edellä on säädetty,*

aikaa palveluksessa, jos aika tässä palveluksessa on luettava edunsaajan hyväksi eläkettä varten muun lain nojalla,

aikaa, jonka edunsaaja on ollut lakkautuspalkalla, jos häneltä sinä aikana lain nojalla on pidätetty lakkautuspalkka kokonaan tai osaksi; sekä

aikaa, minkä työ tai virantoimitus palveluksen jatkuessa on ollut keskeytyneenä yhdenjaksoisesti enemmän kuin 30 päivää, jollei siltä ajalta ole suoritettu palkkaa eikä palkattomuuden syynä ole ollut kansanedustajan tai julkinen tehtävä, josta ei ole lupa kieltäytyä, taikka valtioneuvoston jäsenyys, asevelvollisuuden suorittaminen asevelvollisuuslain nojalla tai toiminta Yhdistyneissä Kansakunnissa tai sellaisessa kansainvälisessä kehitys yhteistyötehtävässä, jossa Suomi on mukana, tahi 5 §:n 2 momenttia soveltaen myönnetyn työkyvyttömyys- tai työttömyyseläkkeen suorittaminen taikka sairausvakuutuslain (364/63) 21 ja 23 §:ään perustuen myönnetty virkavapaus tai loma siltä osin kuin sairausvakuutuslain mukaan tuleva äitiysraha kohdistuu siihen.

Ehdotus.

6 §.

Eläkeajaksi ei kuitenkaan lueta:

1) aikaa palveluksessa, jos aika tässä palveluksessa on luettava edunsaajan hyväksi eläkettä varten muun lain nojalla, *paitsi jos kysymyksessä on 5 §:n 5 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitettu palvelusaika;*

2) aikaa, jonka edunsaaja on ollut lakkautuspalkalla, jos häneltä sinä aikana lain nojalla on pidätetty lakkautuspalkka kokonaan tai osaksi; sekä

3) aikaa, jonka työ tai virantoimitus palveluksen jatkuessa on ollut keskeytyneenä yhdenjaksoisesti enemmän kuin 30 päivää, *ellei siltä ajalta ole suoritettu palkkaa eikä palkattomuuden syynä ole ollut:*

a) kansanedustajan *tehtävä* tai julkinen tehtävä, josta ei ole lupa kieltäytyä, taikka valtioneuvoston jäsenyys;

b) asevelvollisuuden suorittaminen asevelvollisuuslain nojalla;

c) toiminta Yhdistyneissä Kansakunnissa, *sen erityisjärjestössä tai muussa sellaisessa hallitusten välisessä kansainvälisessä järjestössä tai yhteistyöelimessä, johon Suomi on virallisesti liittynyt, taikka sellaisessa kansainvälisessä kehitys yhteistyötehtävässä, jossa Suomi on mukana;*

d) 5 §:n 2 momenttia soveltaen myönnetyn työkyvyttömyys- tai työttömyyseläkkeen suorittaminen; *taikka*

e) sairausvakuutuslain 21 ja 23 §:ään perustuen myönnetty virkavapaus tai loma siltä osin kuin sairausvakuutuslain mukaan tuleva äitiysraha kohdistuu siihen.

10 §.

Eläke saa olla enintään 66 prosenttia 7 §:n mukaisesta eläkkeen perusteena olevasta palkasta. Jos edunsaajalla tämän lain mukaista eläkettä varten huomioon otetun palveluksen perusteella on oikeus eläkkeeseen myös lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain nojalla, tämän lain mukaisesta eläkkeestä vähennetään lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain mukainen eläke siltä osin kuin se perustuu valtion palveluksesta saatuaan ansioon. Tällöin ei oteta huomioon lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain

2 167900451K

10 §.

Eläke saa olla enintään 66 prosenttia 7 §:n mukaisesta eläkkeen perusteena olevasta palkasta. Jos edunsaajalla tämän lain mukaista eläkettä varten huomioon otetun palveluksen perusteella on oikeus eläkkeeseen myös lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain nojalla *tai jos hänellä 5 §:n 5 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitettun palveluksen perusteella on oikeus eläkkeeseen myös työntekijäin eläkelain nojalla taikka jos hänellä 6 §:n 1 momentin 3 kohdan c alakohdassa tarkoitettun toiminnan perusteella on oikeus eläk-*

Voimassa oleva laki.

mukaisesta eläkkeestä muiden eläkkeiden ja korvausten johdosta tehtävää vähennystä. Eläkkeen enimmäismäärästä on muutoin voimassa mitä jäljempänä säädetään.

Ehdotus.

keeseen kansainväliseltä järjestöltä tai yhteistyöelimeltä tai kehitysyhteistyötehtävästä vähintään viisi vuotta kestäneen toiminnan perusteella, tämän lain mukaisesta eläkkeestä vähennetään lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain mukainen eläke siltä osin kuin se perustuu valtion palveluksesta saatuun ansioon, työntekijäin eläkelain mukainen eläke siltä osin kuin se perustuu samaan palvelusaikaan kuin tämän lain mukainen eläke, ja kansainväliseltä järjestöltä tai yhteistyöelimeltä tai kehitysyhteistyötehtävästä tuleva eläke siltä osin kuin se perustuu muihin kuin edunsaajalta perittyihin maksuihin ja samaan palvelusaikaan kuin tämän lain mukainen eläke. Tällöin ei oteta huomioon lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain eikä työntekijäin eläkelain mukaisesta eläkkeestä muiden eläkkeiden ja korvausten johdosta tehtävää vähennystä. Eläkkeen enimmäismäärästä on muutoin voimassa, mitä jäljempänä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19

Tätä lakia sovellettaessa otetaan huomioon eläkeaikana myös ennen lain voimaantuloa kulunut aika, ja lakia sovelletaan myös ennen lain voimaantuloa, mutta 31 päivän joulukuuta 1966 jälkeen sattuneeseen eläketapahtumaan perustuvaan eläkkeeseen. Jos eläkeajaksi luetaan aika, jonka edunsaaja 6 §:n 1 momentin 3 kohdan c alakohdassa tarkoitetulla tavalla on toiminut Yhdistyneissä Kansakunnissa tai sellaisessa kansainvälisessä kehitysyhteistyötehtävässä, jossa Suomi on mukana, tällaiseen toimintaan perustuvaa eläkettä ei kuitenkaan vähennetä 10 §:n 4 momentissa säädetyllä tavalla, jos toiminta on alkanut ennen tämän lain voimaantuloa.

Eläkeasian, joka on ratkaistu lainvoimaisella päätöksellä ja joka koskee 2 momentissa tarkoitettua eläketapahtumaa, käsittelee valtiokonttori edunsaajan hakemuksesta uudelleen.

Jos edunsaaja tämän lain voimaan tullessa saa hänelle myönnettyä ylimääräistä eläkettä, valtiokonttorilla on oikeus ottaa ylimääräisen eläkkeen saamista koskeva asia uudelleen käsiteltäväksi sekä, ottaen huomioon edunsaajalle tämän lain nojalla tuleva etuus, muuttaa tai kokonaan peruuttaa ylimääräistä eläkettä koskeva päätös.

2.

Laki

valtion perhe-eläkelain 5 §:n muuttamisesta.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 31 päivänä joulukuuta 1968 annetun valtion perhe-eläkelain (774/68) 5 §:n 2 momentti näin kuuluvaksi:

*Voimassa oleva laki.**Ehdotus.*

5 §.

5 §.

Tämän lain mukaisesta perhe-eläkkeestä vähennetään edunsaajille edunjättäjän jälkeen lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain nojalla tuleva perhe-eläke siltä osin kuin se vastaa sitä osaa edunjättäjälle lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain nojalla tulevasta eläkkeestä, joka valtion eläkelain 10 §:n 4 momentin mukaan on vähennettävä edunjättäjän eläkkeestä. Tällöin ei oteta huomioon lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain mukaisesta perhe-eläkkeestä muiden eläkkeiden ja korvausten johdosta tehtävää vähennystä.

Tämän lain mukaisesta perhe-eläkkeestä vähennetään edunsaajille edunjättäjän jälkeen lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain tai työntekijäin eläkelain nojalla taikka valtion eläkelain 6 §:n 1 momentin 3 kohdan c alakohdassa tarkoitetun toiminnan perusteella kansainväliseltä järjestöltä tai yhteistyöelimeltä tai kehitysyhteistyötehtävästä tuleva perhe-eläke siltä osin kuin se vastaa sitä osaa edunjättäjälle lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain tai työntekijäin eläkelain nojalla taikka kansainväliseltä järjestöltä tai yhteistyöelimeltä tai kehitysyhteistyötehtävästä tulevasta eläkkeestä, joka valtion eläkelain 10 §:n 4 momentin mukaan on vähennettävä edunjättäjän eläkkeestä. Tällöin ei oteta huomioon lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain eikä työntekijäin eläkelain mukaisesta perhe-eläkkeestä muiden eläkkeiden ja korvausten johdosta tehtävää vähennystä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19 .

Jos edunjättäjä on kuollut ennen tämän lain voimaantuloa ja jos häneen olisi ollut sovellettava valtion eläkelain muuttamisesta annettua lakia (/), perhe-eläke tällaisen edunjättäjän jälkeen myönnetään tai jo lainvoimaisella päätöksellä ratkaistu perhe-eläkeasia käsitellään hakemuksesta uudelleen ottamalla huomioon edellä mainitun valtion eläkelain muuttamisesta annetun lain säännökset.

Jos edunsaaja tämän lain voimaan tullessa saa hänelle edunjättäjän jälkeen myönnettyä ylimääräistä eläkettä, valtiokonttorilla on oikeus ottaa ylimääräisen eläkkeen saamista koskeva asia uudelleen käsiteltäväksi sekä ottaen huo-

12

N:o 78

Voimassa oleva laki.

Ehdotus.

*mioon edunsaajalle valtion perhe-eläkelain no-
jalla tuleva etuus, muuttaa tai kokonaan pe-
ruuttaa ylimääräistä eläkettä koskeva päätös.*